

Reis maailma otsa

JW

October 22, 2012

Lõpuks ometi laupäev!

Ma valmistasin juba õhtul enne magamaminekut ette kõik, et hommik oleks tõeliselt perfektne. Mõõtsin toatuhvlite asukoha millimeetri pealt välja, sättisin klaasi mahla öökapile ja jätsin kardinat vahele täpselt niisuguse prao, et päike sisse paistes endast aimu annaks, aga samas mind liiga vara üles ei ärataks.

Mõnulen veel mõne hetke teki all ja mängin iseenda ees magajat. Kujutlen end voodi kohale kummardumas ja kätt raputamiseks välja sirutamas, kuid siis tõmban käe tagasi ning lasen vaimul oma kehasse naasta. Ikkagi laupäev. Las ma magan.

Päike liigub aeglaselt, ent järjekindlalt minu näo suunas. Eiei, ütleb ta, padja alla pugemine ei aita, ma olen siinsamas ja ma tean, et sa tead, et ma olen. Just seesama mõte ei lase sul päeva maha uneleda, sest varsti tuleb talv ja siis käin ma sul palju harvemini külas.

No hea küll, kui sa just niiväga palud!

Ajan teki pealt, lükkan varbad tuhvlitesse, tõmban mahla ühe söömuga rindu ja hüppan püsti. Kardinaid eest lükates näen, et päike polnud mulle valetanud. Väljas valitseb kuldne sügisilm, mis otsekui kutsub endasse sukelduma. Jah, just niisugusel kaunil päeval on alguse saanud kõik inimkonna suured teod! Ahh, kuidas tahaks ka midagi igavikulist korda saata!

Täpselt nõnda pidi end tundma Kolumbus, kui ta läks Ameerikat (okei, Indiat) avastama, või Armstrong, kui ta ennast metallikolaka sees Kuu peale laskis lennutada.

Vat olid mehed! Ei leidu tänapäeval enam niisuguseid. Või ... noh. Tegelikult sõltub ju igauhest endast, mis mees ta on. Miks ei võiks tänapäevalgi minna midagi avastama? Nojah, Ameerika on muidugi juba üles leitud ja Kuust järgmine taevakeha on nii kaugel, et kui sinna minna, siis tööädala alguseks tagasi ei jõua, aga siinsamas

Maa peal võiks ju ka ometi avastamata kohti leiduda, kus ühe õhtupoolikuga ära käia saab.

Hommikusöögilaua taga juurdlen, kuidas niisugust kohta leida. Ühest küljest võiks sinna mingi mõistlik transpordivahend liikuda, aga teisest küljest ei täidaks see koht siis enam avastamata olemise tingimust. Ohkega nendin, et tuleb vist esmavallutuse osas natuke järele anda ja nii taandub suurejooneline avastusretk väikeseks käiguks kuskile linnaserva.

Aga kuhu siis täpselt? Vähemalt selle küsimuse juures tõstab Kolumbuse veri minus jälle häält. Kas Christoph teadis, kuhu ta õieti suundub? Muidugi mitte! Ja nii võin ka mina omale vähemasti nõndapalju seiklust lubada, et ei mõtle enne oma sihtpunkti välja.

- - - - -

Pestud-kustud-kammitud ja võileib taskus, astun poolteist tundi hiljem otsustaval sammul majaesise peatuse poole. Jah, just! Istun esimese ettejuhtuva bussi peale ega vaata isegi, kuhu see sõidab! Sügistuul lehvib mu uljastes lakkides, kui ma ootepaviljoni varju jõuan. Saatuse, näita ennast!

Ja juba järgmisel hetkel hakkab ta tänavanurga tagant paistma. Minu saatuseks osutub väike, ajahambast puretud ning ausõna peal koos seisev roostehunnik. Püha taevast, kas sellisega ringikolistamine on üldse lubatud? Kui palju pidi tolle krigisedes seisma jääva sara omanik tehnoulevaatusel altkäemaksu andma, et paberid korda ajada? Selle summa eest oleks saanud juba uue bussi osta! Vabandage mind, niisuguse risu sisse mina ei istu, see haiseb ja on ohtlik ja üleüldse.

Aga siis korraga tuletab südametunnistus meelde hommikul antud lubaduse. Et Armstrong ja Kolumbus. Lubage-lubage, protesteerin vastu. Genova kaupmehed ostsid Kolumbusele ikka korralikud alused, miks mina sellise vene kirvega maailmareisile pean minema? Jama jutt, vastab südametunnistus, Santa María oli ka second-hand laev, Pintast ja Niñast rääkimata.

Ohkan alistunult, sest südametunnistusega on raske vaielda. Eriti, kui tal õigus on.

Ronin bussi peale ja õngitsen raha välja.

- Palun üks pilet lõpp-peatusesse!

Bussijuht mõmiseb mulle vastu midagi arusaamatut ja annab pileti. Ma ei pea enam kauem mõistatama, kust pärineb see hais, mida ma ennist peatuses tundsin. Bussijuhi riided lehkavad mulla, lõkkesuitsu ja veel millegi järele, mis võib sama hästi olla nii märg vill kui ka

sügisene kompostihunnik. Õudne. Ma ei teadnudki, et noisuguseid busse meie linnas veel üldse liigub. Kui see jubedus ükskord läbi saab, kirjutan sellest kuhugi. Linnavalitsuses peab ju mingi vastav osakond olema.

Litsun ennast viimasele vabale istmele ühe paksu mammi ja tema turukottide kõrval. Appi, miks peaksid nõnda paljud inimesed oma laupäevahommikut sellega rikkuma, et noisuguses tranduletis ringi loksutada? Kas tõesti tuli kõigil korraga pähe minna maailma avastama ja nad kõik sattusid sama bussi tulekuks peatusesse?

Vaatan aknast õue ning üritan mõistatada, kuhu me liigume. Tuttavad kesklinna kõrghooned hakkavad vahelduma madalamate ja hallimatega, kuni lõpuks viimased võimu täielikult üle võtavad. Koos majadega jäävad väiksemaks ka bussis istuvad inimesed. Mammi mu kõrvalt kobib varsti välja ning tema asemele ilmub kühmus vanamees, kes on äravahetamiseni sarnane bussijuhiga. Samasugused riided, samasugune pilk silmades, isegi sama hais. Taban end juurdlemast, kus noisugused inimesed küll elvad. Ja järgmisel hetkel taipan, et varsti saan teada.

Majad jäävad hõredamaks ja bussis muutub lähedamaks. Ühest küljest on see hea - õhk pole enam maalehast paks. Aga teisest küljest hakkab ennast üha ebakindlamalt tundma. Olgu, kes nad on, nad on ikkagi inimesed, kellelt viimases hädas abi paluda. Vanamees mu kõrval aevastab häälekalt üle bussi ja löristab nina. Tõmban instinktiivselt eemale. Mnjah. Ilmselt alles väga-väga viimases hädas.

Vaatan veelkorra bussiaknast välja ning hakkab vaikselt närviliseks muutuma. Mul pole enam üldse aimu, kus me oleme. Viimased hütid on asendunud võsaga ja järgmises peatuses jääb bussi ainsaks reisijaks. Buss logistab veel natuke võsavahel ning peatub siis. Juht vaatab üle õla tagasi ja tema silmist peegeldub imestus - mida sina, mees, siin teed, miks sa varem maha ei läinud? Jah, tänan küsimast, tuli selline veider himu midagi uut näha, aga ma nägin juba piisavalt, palun viige mind nüüd tagasi.

Bussijuht seletab mulle midagi keeles, millest ma aru ei saa. Neetud immigrandid. Kui tulete siia ja tahate heaoluühiskonnas elada, siis õppige vähemalt keel ära, eksju. Tead, tšurka, mind tegelikult ei kotigi, mida sa seletad, pöörame otsa ringi ja sõidame linna, eks?

Aga bussijuht ei pööra. Ta tõuseb hoopis püsti, astub minu juurde ning hakkab mind uksest välja sikutama. Kui ma ei liigu, sügab mees korraks kukalt, astub siis esiakna juurde, võtab bussinumbri ära ja teeb kätega risti. Mida?! Buss lõpetab siin ega sõida enam tagasi? Ma tunnen, kuidas jõud mu maha jätab ning bussijuht mu lõpuks istme

pealt üles saab veetud. Järgmine hetk, kui pilt ette tuleb, seisab keset kõnnumaad ja vaatan bussi tagatulesid, mis künka taha kaovad.

- - - - -

Kus kurat ma olen? Ma sõitsin siia linnaliinibussiga. Kas see kolgas saab asuda ühe Euroopa pealinna piiride sees? Püha taevas, loomulikult mitte! Minu kodulinna ei ole niisugust kohta, ma lihtsalt keeldun seda uskumast! Siin pole maju ega autosid, inimestest rääkimata. Läbi võsa jookseb üksainus tee ja seegi kruusakas. Mitte ühtegi silti. Mitte ühtegi teeviita. Vabandage, kuhu inimene siin minema peab?

Surun käed taskusse ja avastan taskust võileiva. Esimene hea uudis üle pika aja. Harutan ta fooliumist välja ja löön hambad sisse. Üeldakse, et maaõhk pidi toidu maitsvaks tegema. Noh, ma ei tea. Pigem on see ikka majonees, mis mekki annab.

Kõht täis, suudab ka pea natuke kainemalt mõelda. Kuidas saada teada, kus ma asun? Muidugi, telefon! Õngitsen oma truu kaaslast välja. Nohjah, GPS on ilma võrguühendusest kasutu, sest kaarte ei saa kätte, aga vähemasti võib selle abil infotelefonile helistada.

- Halloo, infotelefon kuuleb!
 - Jah, tere. Ma sooviksin teada, kus ma asun.
 - Mmm ... vabandust palun?
 - Ma istusin mingi bussi peale ja sõitsin sellega lõpp-peatusesse, aga buss läks ära ja ma ei tea, kus ma olen.
 - Mis number bussiga te sõitsite?
 - Eee ... ma ei tea.
 - Mis selle peatuse nimi on?
 - Siin ei ole ühtegi silti.
 - Kas te näete ümbruses mõnda hoonet või midagi muud äratuntavat?
 - Ee ... ei. Siin on ainult võsa ja kõnnumaa ja üks kruusatee
- ...
- Kas te vajate meditsiinilist abi või päästeteenistust?
 - Ei, noh, otseselt mitte ...
 - Siis ma ei saa lasta teid positsioneerida ka. Mul on väga kahju, aga ma ei saa teid aidata.

Piip-piip-piip-...

No mida veel! See ajab ikka tõega vihale. Milleks meil siis infotelefonid on, kui inimene sealt talle eluliselt vajalikku infot kätte ei saa?!

Lükkan käed taskusse tagasi ja hakkamööda teed edasi marssima. Kuhugi peab see ju viima. Keegi peab selle tee ääres või lõpus elama, muidu poleks teda siia rajatud. Maksku mis maksab, ma jõuan sinna välja!

Ma saan kõndida pikalt ilma ühtegi hingelist nägemata. Mitu korda tahaks käega lüüa ja tee äärde maha istuda, aga mõistus ütleb, et sellest pole mitte midagi kasu. See pole maratonirada, kust äraväsinud võistlejad ükskord üles korjatakse. Siin tuleb uskuda ja edasi minna.

Pärast lõputut kõikumist meeletie piiril tasub mu usk end lõpuks ära. Ma märkan ühte bussijuhi moodi riidetatud papit.

Ja tema kitsekarja.

Appi. Kas see õudne päev ei lõppegi mitte kunagi ära? Ma jään seisma ning olen mõne hetke pärast ümbritsetud kelli kolistavast ja möögivast loomaaiast. Nüüd ma saan aru, mille järele kõik inimesed seal bussis lehkasid. See oli kitsede lõhn. Tere tulemast kitsekasvatate linnaossa.

Papi tatsab mulle lähemale ja naeratab laia hambutut naeratust. Üritan temaga läbi kellakolina juttu teha, aga taipan varsti, et ka tema räägib sedasama naljakat keelt, millest ma mõhkugi aru ei saa. Laiutan käsi ja papi lepib sellega ilma keelebarjäärist suuremat numbrit tegemata. Ta hakkab oma karjaga mööda teed edasi minema ning viipab mind kaasa.

Ma isegi ei kaalu väga tõsiselt, kas minna või mitte. Mis valikuid mul ikka on? Taevas kisub vihmale, ükskord saabub õhtu ja enne homset siit vaevalt et mingeid busse tagasi kesklinna suundub. Niisiis astun papile järele. Tee peal seletab ta mulle omas keeles midagi pikalt ja laialt. Ma ei saa taas midagi aru, aga vanamees pole selle üle endiselt õnnetu. Muidugi, kui sa pead päev otsa kitsedega tõtt vahtima, kulub õhtupoolikul inimhing marjaks ära, isegi kui ta sinu keelt ei kõnele.

Ma vajun oma mõtetesse ja kaotan ajataju. Kui me ükskord väikese majakese juurde jõuame, hakkab juba hämarduma. Papi ajab kitsed aedikusse ja viipab mind toa poole. Kuigi maja paistab väljastpoolt umbes sama sara nagu too busski, on ta seestpoolt väga hubane. Kohalik rahvas on ilmselt juba mitmeid põlvkondi üsna lühikesed, mina igatahes lõõn pea vastu nende lage ära. Mind pannakse istuma vaibale kahe akna vahel, mis arvatavasti kujutab endast aukülalistele hoitud kohta.

Perenaine otsib välja peene portselani ning peretütar toob köögist aurava paja. Mul pole aimugi, millest see roog koosneb (peale ilmse komponendi kitseliha), aga see toit on tõeliselt maitsev ja see tunne ei tulene ainult maaõhust. Papi võlub kusagilt välja kannu valkja

kleepuva joogiga, mida ta siis endale ja mulle topsi sisse nõristab. Selle maitse pole suurem asi, aga tal on teine eelis - ta teeb purju. Ja nii ei häiri mind varsti isegi see, et papi kahekeelne imepill hääles ei ole ja papi ise üldse viisi ei pea.

- - - - -

Pärast varavalgeni kestnud vennastumist kitsekasvatajatega pannakse mind magama uhkele asemele, mis sirmi varjust toanurgast välja ilmub. Ja kui peretütar mulle külalislahkelt kaissu poeb, taban ma ennast mõttelt, et võibolla Kolumbus ei olnudki loll mees.

- - - - -

Järgmisel hommikul tuleb terve pere mind bussi peale saatma. Ma ei saanud eile õhtul arugi, kui palju erinevas mõõdus nagamane see väike maja endas peita suutis. Igatahes nüüd on nad kõik siin ja marsivad vapralt pikka rada üle kõnnumaa suure tee poole. Või noh, mis ta niiväga suur. Aga selle kandi ainuke, seega siis kõige suurem.

Peretütare silm läheb niiskeks, kui ta mulle oma nooremate vendade-õdede vahelt lehvitab, ja ma hüüan talle omas keeles läbi bussiakna, et ma tulen teda kindlasti varsti vaatama. Kas ta saab aru? Ma ei tea. Ahh, muidugi saab. Kindlasti saab.

Sedamööda, kuidas me linna poole tagasi jõuame, ilmuvad istmete järele inimesed. Huvitav, täna ma nende lõhna ei tunne. Ja kui ma lõpuks koduuksest sisse astun, saan aru, miks.

Ma lõhnan ise samamoodi.